

12. עבודה ושכר

תוכן עניינים

12. עבודה ושכר.....	1
שכר ותעסוקה על פי דיווחי המעסיקים למוסד לביטוח לאומי ועל פי מקורות מינהליים אחרים.....	1
הגדרות.....	1
מקורות.....	19
מתודולוגיה.....	20
מגזרים.....	21

שכר ותעסוקה על פי דיווחי המעסיקים למוסד לביטוח לאומי ועל פי מקורות מינהליים אחרים
(לוחות 12.33, 12.36-12.44)

הגדרות

יחידת החקירה היא "מפעל" המעסיק שכיר אחד לפחות. כ"מפעל" מוגדרת גם מחלקה של פירמה אשר סניף הביטוח הלאומי מנהל עבורה חשבון נפרד.
משרות שכיר: מספר המשרות של עובדים (קבועים וארעיים) שעבדו באותו חודש לפחות יום אחד (או נעדרו זמנית בתשלום עקב מחלה, חופשה, מילואים וכו'), המופיעות בגיליונות התשלומים של מפעלים או מוסדות. משרות המופיעות בגיליונות התשלומים של יותר ממפעל או ממוסד אחד באותו חודש, נספרות כמספר הפעמים שהן מופיעות, כך שלמעשה, הנתונים מתייחסים למספר המשרות שבעבורן שולם שכר באותו החודש, ללא התייחסות להיקף המשרה של העובד.

משרות שכיר של עובדים זרים: מספר המשרות של עובדים מחוץ לארץ וכן משרות של עובדים מהרשות הפלסטינית ועובדים מדרום לבנון (עד מאי 2000).

1. **משרות שכיר של עובדים מחו"ל:** מספר המשרות של עובדים מחוץ לארץ -

(קבועים וארעיים) - המדווחות בטופס 612 של המוסד לביטוח לאומי. הנתונים כוללים גם משרות של עובדים מהרשות הפלסטינית שעליהם מדווחים על גבי טופס 612 המעבידים השייכים לסניף מזרח ירושלים של המוסד לביטוח לאומי. הנתונים אינם כוללים משרות של מטפלים/ות המועסקים במשק הבית ומדווחים על ידי מעבידיהם כעוזר/ות בית. המוסד לביטוח לאומי אינו בודק את מעמד העובדים מבחינת החוק.

2. **משרות שכיר של עובדים מהרשות הפלסטינית:** הדיווחים ללשכה המרכזית לסטטיסטיקה מתקבלים מרשות האוכלוסין וההגירה.

החל בשנת 2008, בנוסף לדיווחים אלו מתקבלים מהמוסד לביטוח לאומי דיווחים על משרות שכיר של עובדים מהרשות הפלסטינית המועסקים ביישובים ישראלים באזור יהודה והשומרון.

שכר ברוטו: תגמול בכסף או בעין המשולם על ידי המעסיק לשכיר בעבור עבודתו בתקופת הדיווח, כולל בעבור זמן שלא עבד, כגון חופשה שנתית והיעדרויות וחופשות אחרות בתשלום.
שכר כולל:

תגמול בכסף: תשלומים כגון שכר יסוד, תוספות יוקר, תוספות ותק, מקדמות, תשלומים בעבור שעות נוספות, פרמיות, תגמולים, קצובות, מענקים ותוספות למיניהן (שוטפים או חד-פעמיים) כמו כוננויות, תורנויות, "חודש 13", קצובת נסיעה, גמול השכלה, גמול השתלמות, תשלומים בעבור החזקת רכב, דמי הבראה.
תגמול בעין: תשלומים כגון זקיפות הטבה לרכב, לטלפון סלולרי, שי לחגים, לימודים, השתלמויות ונסיעות לחו"ל.
שכר אינו כולל:

הפרשות סוציאליות המשולמות על ידי המעסיק כגון הפרשות לקרנות פנסיה, לקופות גמל, לקרנות השתלמות, לביטוח לאומי ולביטוח בריאות. השכר גם אינו כולל תשלומי פיצויי פיטורים.

שכר חודשי ממוצע למשרת שכיר: השכר ברוטו לחודש מחולק במספר משרות שכיר באותו חודש. מהגדרת משרות שכיר נובע כי השכר החודשי הממוצע למשרת שכיר נמוך מן השכר החודשי הממוצע לשכיר.

מדד סך כל השכר במחירים קבועים מחושב על ידי חלוקת מדד סך כל השכר במחירים שוטפים במדד המחירים לצרכן לאותו חודש. אומדנים שנתיים, רבעוניים וכיו"ב הם ממוצע אריתמטי של המדדים החודשיים במחירים קבועים.

מדד שכר חודשי ממוצע למשרת שכיר במחירים קבועים מחושב על ידי חלוקת מדד סך כל השכר במחירים קבועים במדד משרות השכיר.

שכר נטו (עובדי מדינה ועובדי רשויות מקומיות): השכר ברוטו לחודש, פחות הניכויים משכר העובד למוסד לביטוח לאומי (כולל ביטוח בריאות, החל בינואר 1995) ולמס הכנסה.

יחידת עבודה (עובדי מדינה ועובדי רשויות מקומיות): צירוף של חלקי משרות למשרה מלאה, בהתאם לדירוג שלפיו משלמים שכר. לדוגמה: שלושה עובדים בשליש משרה ייספרו כיחידת עבודה אחת. בספירת משרות שכיר הם ייספרו כשלוש משרות שכיר (לוח 12.44).

מקורות

האוכלוסייה הנחקרת כוללת את כל משרות השכיר במשק הישראלי המדווחות למוסד לביטוח לאומי על גבי טופס 102; כמו כן, נכללות משרות שכיר של חברי קואופרטיבים, עובדים אזרחיים של מערכת הביטחון וגם עובדים מהרשות הפלסטינית. האוכלוסייה כוללת גם את משרות השכיר של עובדים מחוץ לארץ המדווחים למוסד לביטוח לאומי על גבי טופס 612. האוכלוסייה אינה כוללת משרות שכיר של חברי קיבוצים העובדים במשקיהם או במפעלים שבבעלות משקיהם, מעסיקים שאינם שכירים העובדים במפעליהם, תלמידים בבתי ספר מקצועיים וחקלאיים, חניכים במוסדות להכשרה מקצועית ועוזרות בית.

הנתונים של משרות השכיר של עובדים מהרשות הפלסטינית מתקבלים מרשות האוכלוסין וההגירה וכן מהמוסד לביטוח לאומי.

LABOUR AND WAGES, Data For 2017 נתונים לשנת

הנתונים של משרות השכיר של עובדי מדינה ועובדי הרשויות המקומיות מתקבלים מעיבוד קובצי השכר המתקבלים ממל"ם מערכות בע"מ ומהחברה לאוטומציה במנהל השלטון המקומי בע"מ וכו'.

מתודולוגיה

משרות של עובדים ישראלים: הסדרה נערכת ומתפרסמת משנת 1961; המדגם שעליו הנתונים השוטפים מבוססים מוחלף מדי פעם. המדגם האחרון הוחלף בשנת 2011 והבסיס החדש הנו 2011.

משרות של עובדים מחו"ל: הסדרה נערכת ומתפרסמת משנת 1994; בשנת 1994 התבססו הנתונים על מפקד של כל המעסיקים שדיווחו על משרות של עובדים מחו"ל. החל ב-1995 הנתונים השוטפים מבוססים על מדגם. המדגם האחרון הוחלף בשנת 2011.

המסגרת: מסגרת הדגימה היא מרשם העסקים של הלמ"ס, המבוסס על מקורות מנהליים, קובץ המעסיקים של המוסד לביטוח לאומי וקובץ העוסקים של מס ערך מוסף (מע"מ). מסגרת הדגימה של משרות השכיר של העובדים הישראלים כוללת את כל העסקים עם משרה אחת לפחות בשנת 2011. מסגרת הדגימה של משרות השכיר של העובדים מחו"ל כוללת את כל העסקים עם משרה אחת לפחות של תושב חו"ל בשנת 2011.

המדגם: מדגם משרות השכיר של העובדים הישראלים כולל כ-20,000 מפעלים פעילים, ומכסה כ-65% מסך כל משרות השכיר. מדגם משרות השכיר של העובדים מחו"ל כולל כ-3,800 מפעלים פעילים, ומכסה כ-70% מסך כל משרות השכיר.

שיטת הדגימה: מדגם מדדי תעסוקה ושכר הוא מדגם שכבות חד-שלבי. השכבות מוגדרות על ידי שני משתנים, ענף כלכלי וגודל. הסתברות הדגימה למפעל להידגם בכל שכבה זהה לכל המפעלים בשכבה. גודל המדגם הוא פונקציה ישירה של רמת הדיוק המבוקשת, הקובעת את גבולות שכבות הגודל בכל ענף ואת גודל המדגם בכל שכבה. המדגמים מעודכנים על ידי גריעה של מפעלים שהפסיקו לפעול ותוספת של מפעלים חדשים שנפתחו. כמו כן, פעם בשנה נעשית פעולת רענון אשר מטרתה לשפר את טיב האומדנים של המדגם. הרענון השנתי נעשה על כל מפעלי המסגרת והוא מטפל במרכיבי הדינמיות של היחידות, ובעיקר בשינויים משמעותיים במספר משרות השכיר בהשוואה למועד שבו נדגמו היחידות. האומדנים הסופיים, החודשיים והשנתיים של כל שנה מחושבים אחרי עדכון המדגם.

חישוב הבסיס הנוכחי: החל בינואר 2012 כבסיס חדש נקבע ממוצע 2011 = 100.0. בסיס המדדים החדש מאפשר להשוות את נתוני הסך הכל עם השנים הקודמות באמצעות מדדים משורשרים בלבד. השוואות הנתונים שקדמו ל-2011 עם נתוני 2012 ואילך, נעשות על ידי הפיכת המדד על בסיס 2011 = 100.0 למדד בר-השוואה עם מדד 2004 = 100.0; זאת על ידי הכפלת המדד של כל משתנה במדד הממוצע שלו ל-2011 (על בסיס 2004), וחלוקתו ב-100.

חישוב האומדנים: אומדנים מוקדמים של משרות השכיר והשכר הממוצע למשרת שכיר מתפרסמים כחודשיים לאחר תום החודש עבורו שולם השכר. האומדנים עוברים מספר עיבודים, ומתפרסמים מספר פעמים, כל פעם ברמת מהימנות גבוהה יותר. המדדים המתפרסמים לפי סיווג ענפי הכלכלה 2011 ניתנים להשוואה החל משנת 2004. עבודה ושכר, נתונים לשנת 2017 Data For LABOUR AND WAGES,

לצורך השוואה סווגו הנתונים משנת 2004 על פי הסיווג החדש ברמה של ענף סדר בלבד. נתונים אלו נמצאים במאגר הנתונים המרכזי של הלמ"ס.

מגזרים

סטטיסטיקה של תעסוקה ושכר לפי מגזר מתבססת על מדגם מדדי תעסוקה ושכר. כל יחידת חקירה במדגם סווגה למגזר המתאים כפי שסווגה במרשם העסקים. קיימים 5 מגזרי-על:

חברות לא-פיננסיות: חברות שפעילותן העיקרית היא ייצור סחורות או שירותים לא פיננסיים הנסחרים במחירי שוק. החברות העסקיות הלא-פיננסיות כוללות חברות ציבוריות, חברות פרטיות וחברות בשליטה זרה.

חברות פיננסיות: חברות העוסקות במתן תיווך פיננסי ליחידות מוסדיות אחרות. החברות הפיננסיות כוללות את הבנק המרכזי, מוסדות המקבלים פיקדונות (חוץ מהבנק המרכזי), קרנות כספיות, קרנות לא כספיות, מתווכים פיננסיים אחרים (למעט חברות ביטוח וקרנות פנסיה), מוסדות עזר פיננסי, מוסדות פיננסיים שובים ומלווי כסף, חברות ביטוח וקרנות פנסיה.

מגזר ממשלתי: כל היחידות המוסדיות, אשר נוסף על אחריותן המדינית ותפקידן בתחום הרגולציה הכלכלית, מייצרות בעיקר שירותים (ייתכן שגם סחורות) שאינם מיועדים לשוק, לצריכה אינדיבידואלית וקולקטיבית ולחלוקה מחדש של הכנסות והון. המגזר הממשלתי בישראל כולל את היחידות האלה: משרדי ממשלה, המוסד לביטוח לאומי, הרשויות המקומיות, המוסדות הלאומיים וכן מוסדות ללא כוונת רווח שהגופים הנ"ל מממנים את עיקר הוצאותיהם.

משקי בית: פרטים או קבוצות של פרטים המתגוררים ביחידת דיור אחת וצורכים מוצרים משותפים (בעיקר מזון ודיור) ממקורות הכנסה ורכוש משותפים. חברות לא מאגדות שבהן לא ניתן להפריד בין החשבונות של החברה לחשבון של משק הבית, ייכללו גם הן במגזר משקי הבית.

מלכ"רים המשרתים משקי בית: מוסדות ללא כוונת רווח העוסקים בנושאים חברתיים שעיקר המימון שלהם או השליטה בהם אינה ממשלתית. לדוגמה: אגודות מקצועיות, מפלגות, בתי-כנסת, אגודות מסחר שונות, מועדוני תרבות וספורט, אגודות פילנתרופיות.